„Brevis et Vera Descriptio Rervm”, punct de cotitură în înțelegerea domniei lui Mihai Viteazul. O carte aproape necunoscută în România

Redacţia Adevărul

1 live

Publicat: 20.09.2024 03:06 Ultima actualizare: 20.09.2024 03:07

În toată istoria medievală românească, puțini domnitori au atins statura și mitologia pe care Mihai Viteazul le-a dobândit. Dintre toate sursele care atestă faptele sale, cartea „*Brevis et Vera Descriptio Rervm*”, scrisă de Balthasar Walther în 1599, rămâne una dintre cele mai rare și importante relicve documentare, fiind singura cronică publicată în timpul vieții voievodului.

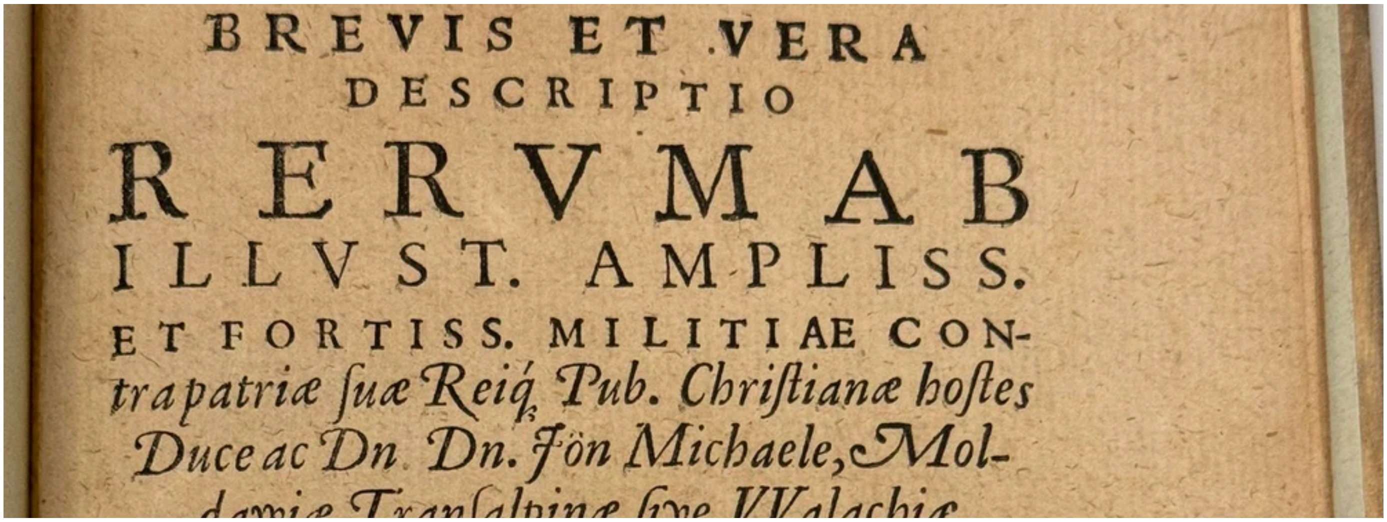

„Brevis et Vera Descriptio Rervm”, scrisă de Balthasar Walther în 1599

Este vorba despre o lucrare aproape necunoscută în România (nefiind prezentă în bibliotecile publice) care, pentru orice istoric cu adevărat pasionat de subiect, reprezintă o comoară ce oferă o perspectivă autentică asupra domniei lui Mihai, dar și asupra relațiilor politice și militare europene la sfârșitul secolului al XVI-lea.

Unicitatea cronicii lui Walther

Cartea lui Balthasar Walther nu este doar o simplă cronică, ci o mărturie de primă mână, redactată de un martor direct al evenimentelor, lucrarea reprezentând pentru o sursă uriașă de cunoaștere și o relicvă ce merită redescoperită și reevaluată.

Autorul, un savant din Silezia, a făcut parte din solia condusă de Stanislav Golski, ambasadorul polonez care a vizitat curtea lui Mihai Viteazul în vara anului 1597.

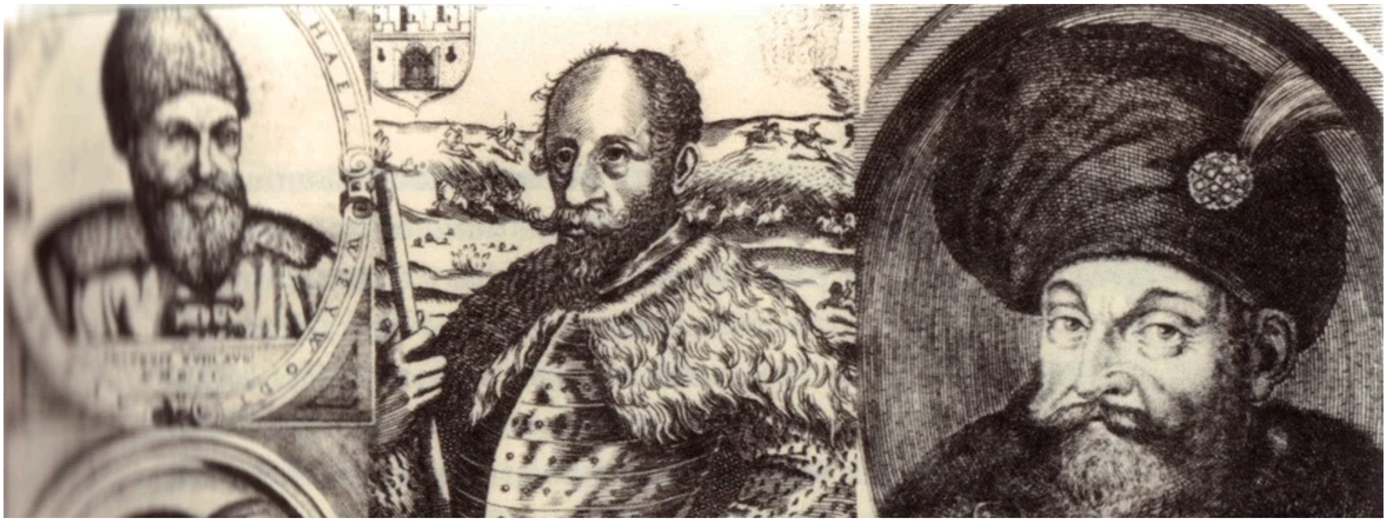

Mihai Viteazul, portretizat. FOTO Arhivă

Aflat la curtea domnească din Târgoviște, Balthasar Walther a avut acces la viața politică și militară a domnului, dar și la cronica oficială redactată de logofătul Teodosie Rudeanu, ceea ce i-a permis să compună o lucrare remarcabilă.

Trebuie menționat că această cronică a fost redactată pe baza unei versiuni oficiale a faptelor domnului, aprobată de însuși Mihai.

În introducerea cărții, Walther menționează că a primit o „scurtă descriere a faptelor eroice ale lui Mihai” direct de la curtea voievodului, redactată în română și tradusă ulterior în polonă de Andrei Taranowski, un diplomat polonez admirator al domnitorului.

Descrierea primită a fost apoi tălmăcită de Walther în latină, ceea ce subliniază importanța textului nu doar ca sursă primară, ci și ca punte de legătură între diferite limbi și culturi ale epocii.

Faptul că acest text inițial ar fi fost redactat în *„walachico sermone”*, adică în limba română, întărește ipoteza că limba română era utilizată pe scară largă în actele oficiale ale curții.

Lucrarea lui Walther devine astfel un document nu doar istoric, ci și lingvistic, reflectând utilizarea timpurie a limbii române în cronici.

Un context geopolitic complex

Publicarea lucrării la Görlitz, un oraș aflat în zona de influență a Imperiului

doar un apărător al Țării Românești, ci și un simbol al apărării creștinătății împotriva expansiunii islamice. Astfel, cronica lui Walther, deși redactată inițial ca o mărturie directă a faptelor domnului, a servit și drept instrument de propagandă pentru Curtea habsburgică, care folosea succesele lui Mihai pentru a inspira alte națiuni europene să i se alăture în lupta anti-otomană.

Publicarea cărții în acest context sugerează că Mihai Viteazul nu era doar un simplu voievod din Balcani, ci o figură de relevanță europeană, un lider care a atras atenția marilor puteri ale vremii. În ochii contemporanilor săi, Mihai nu era doar un apărător al Țării Românești, ci un potențial conducător al unei cruciade împotriva turcilor, un lider capabil să unească forțele creștine într-o luptă comună.

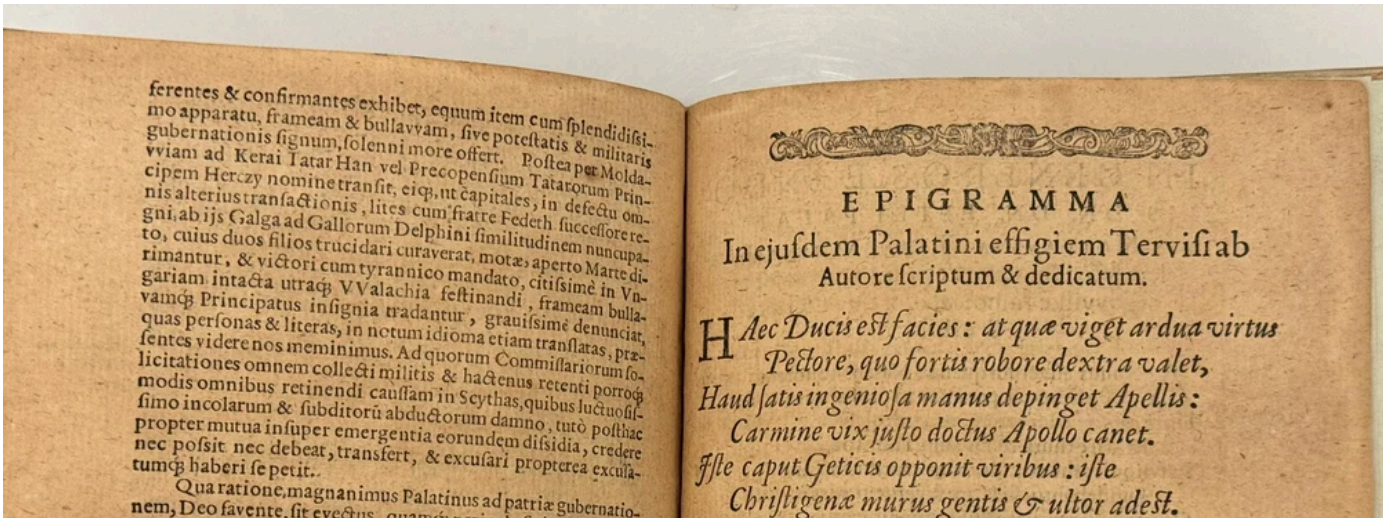

ferentes & confirmantes exhibet, equum item cum splendidissimo apparatu, frameam & bullavvam, sive potestatis & militaris gubernationis signum, solenni more offert. Postea per Moldaviam ad Kerai Tatar Han vel Precopensium Tatarorum Principem Herczy nomine transit, eique, ut capitales, in defectu omnis alterius transactionis, lites cum fratre Fedeth successore regni, ab ijs Galga ad Gallorum Delphini similitudinem nuncupato, cuius duos filios trucidari curaverat, motae, aperto Marte dirimantur, & victori cum tyrannico mandato, citissimè in Vngariam intacta utraque VValachia festinandi, frameam bullavamque Principatus insignia tradantur, grauissimè denunciat, quas personas & literas, in notum idioma etiam translatas, praesentes videre nos meminimus. Ad quorum Commissariorum sollicitationes omnem collecti militis & hactenus retenti porroque modis omnibus retinendi caussam in Scythas, quibus luctuosissimo incolarum & subditorū abductorum damno, tutò posthac propter mutua insuper emergentia eorundem dissidia, credere nec possit nec debeat, transfert, & excusari propterea excusatumque haberi se petit.

Qua ratione, magnanimus Palatinus ad patriae gubernationem, Deo favente, fit evectus, ...

EPIGRAMMA

In ejusdem Palatini effigiem Tervisi ab Autore scriptum & dedicatum.

HAec Ducis est facies: at quae viget ardua virtus
Pectore, quo fortis robore dextra valet,
Haud satis ingeniosa manus depinget Apellis:
Carmine vix justo doctus Apollo canet.
Iste caput Geticis opponit viribus: iste
Christigenae murus gentis & ultor adest.

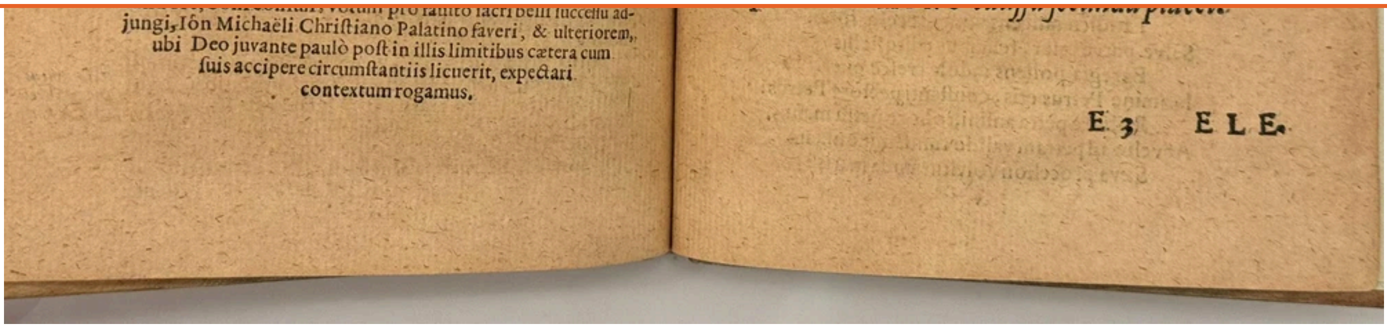

...votum pro fausto sacri belli successu adjungi, Iôn Michaëli Christiano Palatino faveri, & ulteriorem, ubi Deo juvante paulò post in illis limitibus caetera cum suis accipere circumstantiis licuerit, expectari contextum rogamus.

E 3 ELE.

„Brevis et Vera Descriptio Rervm", scrisă de Balthasar Walther în 1599

Citește și: Cine l-a vrut mort pe Mihai Viteazul? Cum a fost folosit și după aceea ciopârțit cu bestialitate faimosul voievod muntean

Relația cu cronica Buzeștilor și detalii valoroase despre Mihai

Un aspect care e face cartea lui Walther și mai importantă este relația sa cu cronica oficială a lui Mihai, cunoscută sub numele de Cronica Buzeștilor. Această cronică, redactată de Teodosie Rudeanu și pierdută în forma sa originală, a servit drept sursă pentru lucrarea lui Walther.

Într-o epocă în care multe dintre cronicile care documentează domnia lui Mihai Viteazul au fost redactate mult mai târziu, adesea influențate de interese politice sau de rivalități boierești *„Brevis et Vera Descriptio Rervm"* iese în evidență prin imparțialitatea sa.

Prin comparație cu lucrările lui Grigore Ureche, de exemplu, care reflectă adesea prejudecățile boierilor față de domnitor, cronica lui Walther prezintă o viziune obiectivă și detaliată asupra evenimentelor.

Descrierea întoarcerii lui Mihai Viteazul la Târgoviște în 1595, după ce a reușit să înfrângă turcii și să elibereze orașul este un exemplu notabil în acest sens.

Balthasar Walther descrie modul în care Mihai a reușit să refacă orașul devastat, chemând locuitorii înapoi din ascunzătorile lor și împărțind semințe pentru a reface terenurile devastate de război.

Episodul relatat evidențiază nu doar calitățile sale de conducător militar, ci și pe cele de administrator preocupat de bunăstarea poporului său.

Mihai Viteazul: Lider militar și apărător al creștinătății

Portretul psihologic al lui Mihai Viteazul, pe care Walther îl conturează cu grijă este un alt aspect important al lucrării *„Brevis et Vera Descriptio Rervm"*.

Comparativ cu multe dintre cronicile ulterioare, care se focusează exclusiv pe succesele militare ale voievodului, Walther descrie și caracterul său profund religios și devotamentul său față de cauza creștină.

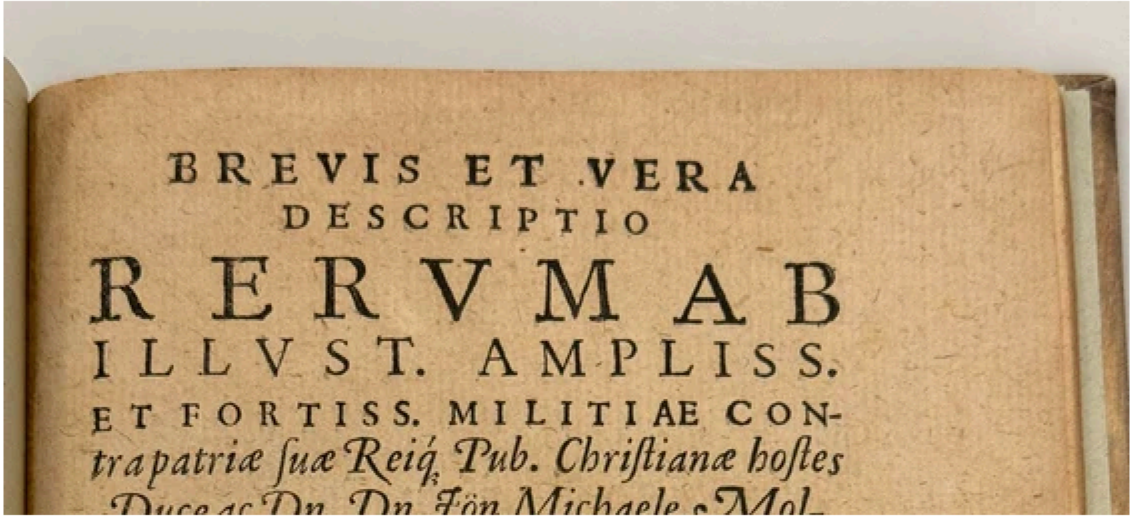

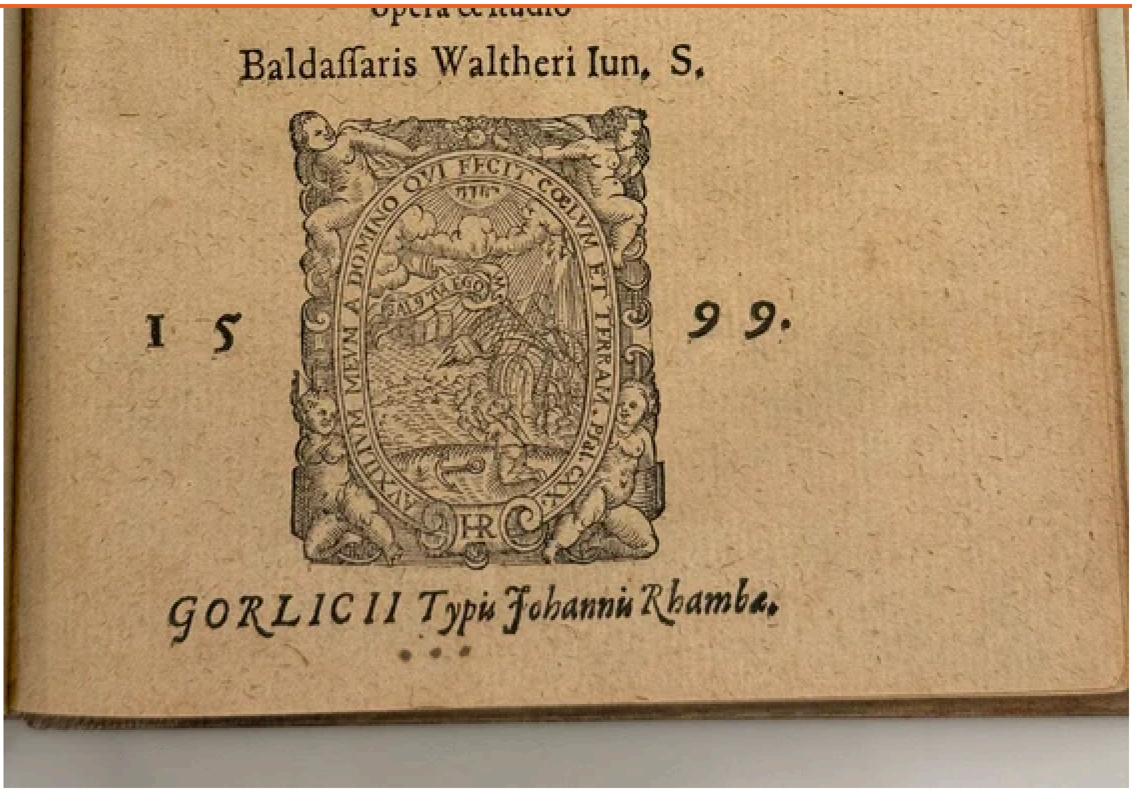

„Brevis et Vera Descriptio Rervm”, scrisă de Balthasar Walther în 1599

Citeşte şi: De ce nu au putut păstra românii Unirea de la 1600. Mihai Viteazul s-a vrut cuceritor cu buzunarele goale

Într-o epigramă dedicată lui Mihai, Walther îl numește *„zidul creștinătății”* și se roagă ca Dumnezeu să-l apere de trădări și primejdii, recunoscându-i astfel nu

doar măiestria militară, ci și importanța spirituală în contextul luptei împotriva otomanilor.

Felul în care descrie bătăliile conduse de Mihai, în special bătălia de la Călugăreni, oferă o perspectivă detaliată asupra tacticilor folosite de voievod. Lucrarea aduce în discuție aspecte militare rareori menționate în alte surse, prezentând un lider care, deși dispunea de o armată mai mică, folosea strategii ingenioase pentru a-și învinge adversarii.

Descrierile lui Walther nu doar completează tabloul militar al epocii, ci și subliniază geniul tactic al lui Mihai Viteazul.

O sursă rară și valoroasă, dar uitată

„Brevis et Vera Descriptio Rervm" este o lucrare extrem de rară și, din păcate, aproape necunoscută în România. Chiar dacă Papiu Ilarian a reprodus și tradus parțial lucrarea în *„Tezaur de monumente istorice"* (1862), originalul rămâne greu accesibil, iar lipsa de acces la una dintre cele mai importante surse despre Mihai Viteazul este o pierdere imensă pentru cercetarea istorică românească, sunt de părere specialiștii.

.

Citește și: Bătălia de la Călugăreni: 429 de ani de la victoria lui Mihai Viteazul asupra otomanilor. De ce domnitorul valah nu a exploatat avantajul

Redacția Adevărul

Citește mai multe despre: istorie mihai viteazul țara romaneasca

CULTURĂ

1 live

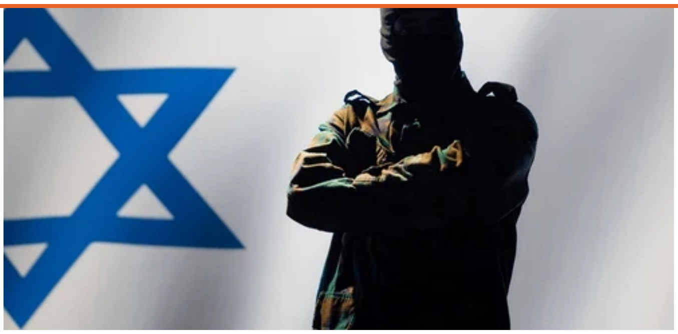

Încă două victime ale miliardarului Mohamed Al Fayed fac declarații cutremurătoare: „Și-a băgat mâna sub fusta mea și m-a pipăit” 0

EUROPA 0

Secretele operațiunilor înfricoșătoare ale Mossadului, dezvăluite de foști agenți 0

ÎN LUME 0

Ucrainenii ar fi atacat o bază militară din Rusia unde se află temutele rachete Satan. Militarii au abandonat totul și au fugit

6

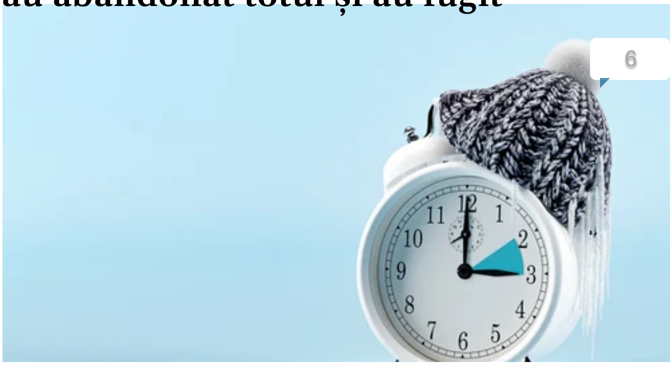

cum ne poate afecta

SOCIETATE 0

FOTO Un urs a sfâșiat șapte porci într-o gospodărie din Sibiu: „A rupt poarta, geamurile de la grajduri”

2

Bărbatul s-a filmat în timp ce arunca cu banii

EVENIMENTE 4

Se încarcă comentariile...

Partenerii noștri

Un cunoscut model transsexual din Georgia a fost ucis la numai o zi

Ploaie de drone ucrainene deasupra Rusiei. Câte au fost

Acești doi părinți au ales un nume pentru fiul lor, însă Evidența Populației

Povestea tristă a Transfăgărășanului. Puțini știu cum a fost construit, de fapt, „drumul printre nori”

ANTENA3.RO

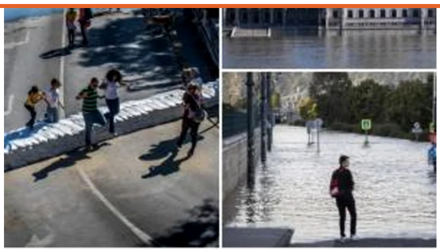

Viitura de pe Dunăre se îndreaptă spre România. Primele măsuri luate de Apele Române, pentru a preveni un dezastru

OBSERVATORNEWS.RO

Cum se bea, de fapt, dintr-o sticlă care are dopul atașat. Este un secret al producătorilor. Nu o să te mai deranjez...

FANATIK.RO

„Ion Țiriac s-a ridicat de la masă și-a plecat, am fost uimit” » Dezvăluire după zeci de ani, făcută de un om-cheie: „Eu nu...

GSP.RO

Corespondență din Ungaria după ce Dunărea s-a revărsat. Satul acoperit de ape, în care localnicii au...

DIGI24.RO

Imagini de la înmormântarea Anei Maria Vasiliu. Cum arăta sicriul după ce a fost scos din biserică. Ți se...

CANCAN.RO

FOTO. Imagini hot cu știrista care i-a luat locul fiicei lui Anghel Iordănescu

PROSPORT.RO

Polițist deghizat în pui de găină pentru a prinde șoferii care încalcă legea rutieră în...

PLAYTECH.RO

Ce comisari riscă refuzul Parlamentului European. Legături cu Federația Rusă și mandate pierdute cu...

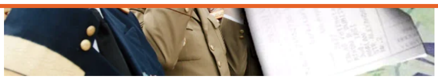

E prea frumos să fie adevărat? Noul proiect legislativ al pensiilor militare ridică deja semne de întrebare, în...

CANAL33.RO

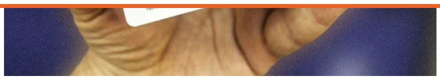

Adio, carduri de alimente pentru românii care nu îndeplinesc această condiție. Ajutorul de hrană de la...

BUGETUL.RO

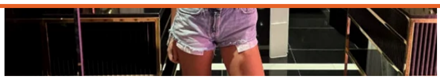

Are 20 de ani, e iubita fiului unui interlop arestat și câștigă o avere în fiecare lună. Tatăl ei a scos oamenii pe străzi

DIGISPORT.RO

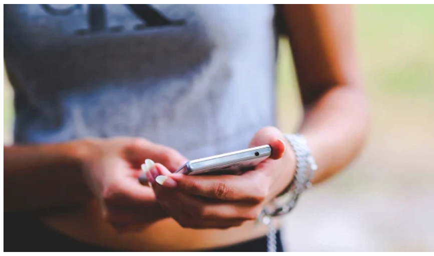

Ți-ai pierdut telefonul? Acum îl poți depista și offline. Ce pași trebuie să urmezi

EVZ.RO

Când începe postul Crăciunului în 2024. Data la care pică, de fapt, Crăciunul în acest an

KANALD.RO

Aoleu, Antonia dă COD ROȘU! A înnebunit pe toată lumea cu ultima apariție! Cum s-a lăsat pozată după ce a...

PLAYSPORT.RO

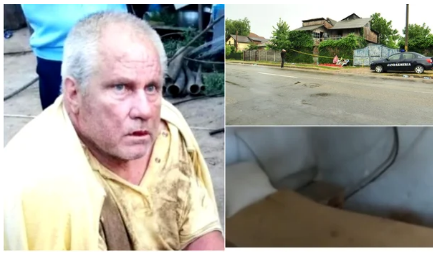

Tânăra care a scăpat din casa lui Gherghe Dincă rupe tăcerea: „Eram însărcinată și...”

Orașul din România pe care l-au făcut rușii. A fost proiectat chiar la Moscova, străzile sunt paralele și foarte lungi....

Viitura de pe Dunăre va intra în România peste o săptămână! Apele au făcut prăpăd în Budapesta: Parlament...

dispar din UE. Cutremur pe piața auto: Se va întâmpla din 2025

CAPITAL.RO

după ce a ajutat o mamă singură cu 3 copii: „Iubesc să ofer cât pot ...

AS

ăsta, vai mama lui”. Ce obișnuiește să facă în Capitală: ”E mult mai...

DIGISPORT.RO

SPECIAL Alexandru Macedonski, poetul proscris din cauza unei epigrame despre Eminescu

Sfidând convențiile literare și apărându-și viziunea chiar și cu prețul oprobriului public, Macedonski avea să schimbe definitiv literatura...

CULTURĂ 05:30

Povestea românului care a dispărut după singurul meci la care a asistat Stalin în tribune. A antrenat Galatasaray,...

GSP.RO

Motivul tulburător pentru care un condamnat la moarte a dorit o singură măslină ca ultima lui gustare

AC

Medana Oprea, atac dur la adresa Larisei Uță, fosta soție a lui Alin Oprea. O acuză de trădare: „Rămăsese...

ACTUALITATE.NET

Noua lege a pensiilor: Cine poate cumula pensia cu alte venituri

Casa Națională de Pensii Publice a anunțat o serie de noutăți cuprinse în noua lege a pensiilor, inclusiv cele legate de cumulul pensiei ...

ECONOMIE 05:00

Descoperiri medicale care au revoluționat tratamentele pentru obezitate, HIV și...

Recent, o serie de

Floarea superbă care înlocuiește parfumul de cameră. Dacă o ai în casă, va mirosi mereu ca în magazinele de lux

Marius Manole,

Reacția uimitoare a Prințului William după ce a fost anunțat că Meghan Markle e însărcinată

cercetători au fost distinși cu premii importante pentru contribuțiile lor esențiale, care au revoluționat...

ȘTIINȚĂ 04:01

Risc mai mare de cancer pentru adulții cu vârste cuprinse între 40 și 60 de ani. Cum se...

Ce vezi mai întâi în

Beneficii și întrebuințări ale

Ce profesie ți se potrivește în funcție de culoarea de păr preferată?

CLICKPENTRUFEMEI.RO

HISTORIA.RO

CLICKPOFTABUNA.RO

Tainele ținutului miracolelor din nordul Moldovei. „Cocuța”, cuviosul făcător de minuni ...

În nordul extrem al României, în județul Botoșani, se află o adevărată lume a miracolului, cel puțin pentru credincioșii...

MAGAZIN 02:30

Chiriile au crescut cu peste 44% la apartamentele noi. De ce le aleg totuși chiriașii

Chiriașii din marile orașe plătesc și cu 44% mai mult în fiecare lună, atunci când aleg un apartament într-un bloc nou în locul unei...

ECONOMIE 02:02

Oameni
Fericiți
Medici
Buni

MedLife

#MediciI
– Dr.
Mara
Tănase,
...

ACUM LA

Record total: tinerii fug ca niciodată din România

Click!

Floarea superbă care înlocuiește parfumul de cameră. Dacă o ai în casă, va miros mereu ca în...

Ceaiul care te va ajuta să dormi ca un bebeluș. E preparat din coaja unui fruct

Și o rochie din denim poate fi regală! Regina Letizia aduce moda străzii la alt nivel

Click! Pentru femei

Fostul iubit al lui Jennifer Lopez, acuzat de atrocități sexuale! Acesta e motivul pentru care l-a părăs...

Click! Sănătate

Ce vezi mai întâi în această lucrare de artă și ce spune asta despre

Modifică preferințe pentru confidențialitate

© Toate drepturile rezervate Adevarul Holding 2024

REPERIO